

DOMOV DÔCHODCOV

Ružová 433/8 STREDA NAD BODROGOM 076 31

Domov dôchodcov – Zariadenie pre seniorov

ŠTANDARD č. 1

LUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY

	Vypracoval	Posúdil	Schválil
Meno	Mgr. Monika Ballaová	Zuzana Szerdahelyiová Dipl.	Mgr. Monika Ballaová
Funkcia	Riaditeľka	Vedúca sestra	Riaditeľka
Dátum	18.12.2017	18.12.2017	02.01.2018
Podpis			

OBSAH

I.	Účel.....	3
II.	Pojmy a použité skratky.....	3
III.	Postup.....	3
	Čl. 1 Zásady poskytovania sociálnej služby v zariadení.....	3
	Čl. 2 Poučenie zamestnancov.....	3
	Čl. 3 Zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnej služby.....	4
	Čl. 4 Pravidlá pre ochranu práv prijímateľov sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami	5
	Čl. 5 Poučenie prijímateľa sociálnej služby o jeho právach a slobodách o ochrane pred diskrimináciou	6
	Čl. 6 Dohľad nad ochranou ľud. práv a slobôd a ochrana pred diskrimináciou	7
	Čl. 7 Preventívne opatrenia.....	7
	Čl. 8 Kontrolné opatrenia.....	7
	Čl. 9 Záverečné ustanovenia.....	8
IV.	Odkazy a poznámky.....	8
V.	Prílohy.....	8
VI.	Rozdeľovník.....	8

I. ÚČEL

Riaditeľ ZpS Domov dôchodcov v Strede nad Bodrogom v súlade s domácim poriadkom

vydáva

štandardy, ktoré stanovujú spôsob ochrany práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb v podmienkach ZpS Domov dôchodcov v Strede nad Bodrogom. Štandardy sú určené pre zamestnancov ZpS Domov dôchodcov v Strede nad Bodrogom.

II. POJMY A POUŽITÉ SKRATKY

Pojmy:

Zariadením sa v tejto smernici rozumie: ZpS Domov dôchodcov v Strede nad Bodrogom

Použité skratky:

R – riaditeľ

PSS- prijímateľ sociálnej služby

DD – domov dôchodcov Streda nad Bodrogom

III. POSTUP

Čl. I

Zásady poskytovania sociálnej služby v zariadení

1. V DD Streda nad Bodrogom sú sociálne služby poskytované v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia prijímateľa sociálnej služby a sú poskytované v prostredí, ktoré si prijímateľ sociálnej služby vybral.
2. DD ako poskytovateľ sociálnej služby rešpektuje a podporuje rozvoj schopností, zručností a vedomostí prijímateľa sociálnej služby, zachovanie jeho vlastnej identity, osobnej integrity, osobnej nezávislosti, individuálnej rozmanitosti a podporuje vytváranie pozitívneho obrazu o prijímateľovi sociálnej služby.
3. DD ako poskytovateľ sociálnej služby podporuje prijímateľa sociálnej služby v plnom a účinnom zapojení sa a začlenení sa do spoločnosti s rešpektovaním jeho prirodzených vzťahov v rámci jeho rodiny a komunity v súlade s právom na rovnosť príležitostí.

Čl. II

Poučenie zamestnancov

Riaditeľ DD oboznámi svojich podriadených zamestnancov s ľudskými právami a slobodami prijímateľa sociálnej služby. Riaditeľ oboznámi všetkých novoprijatých zamestnancov s ľudskými právami a slobodami PSS. Oboznámenie sa so základnými právami a slobodami prijímateľov sociálnej služby, ako aj ich porozumenie každý zamestnanec potvrdí svojim podpisom. Každý zamestnanec bude rešpektovať tieto práva a slobody prijímateľov sociálnej služby v DD.

Čl. III

Zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnej služby

1. Pre zabezpečenie dôstojnosti prijímateľov sociálnej služby DD dbá na:

- ochranu života a zdravia,
- osobnú slobodu,
- rešpekt k osobnej cti, dobrej povesti a mena
- zachovanie identity PSS, osobnej integrity, osobnej nezávislosti, individuálnej rozmanitosti.

2. Zariadenie vytvára také podmienky, aby bolo naplnené právo prijímateľov sociálnej služby na:

a) sebaurčenie a to predovšetkým:

- ochranu osobnej slobody,
- slobodu myslenia a náboženského vyznania,
- dôraz na osobný rozvoj.

b) rešpekt súkromia prijímateľov sociálnej služby

- nenarušovanie osobného priestoru,
- ochranu osobných údajov,
- dôvernosť informácií poskytnutých kompetentným odborným zamestnancom zariadenia v záujme riešenia problémov prijímateľov sociálnej služby.

c) vytváranie podmienok, pre zabezpečenie práva prijímateľov sociálnej služby na bezpečie

- ochranu pred diskrimináciou, neľudským zaobchádzaním, ponižujúcim zaobchádzaním, trestaním, vykorisťovaním, násilím a zneužívaním.

d) poskytovanie služby s prihliadnutím na **individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby**, aby nemuseli ovplyvňovať služby neprípustnými (nezákonnými) prostriedkami (dary, úplatky a pod.)

e) Domov dôchodcov poskytuje sociálne služby prijímateľovi sociálnej služby, tak že:

- rešpektuje jeho prirodzené vzťahy v rámci jeho rodina a komunity
- dodržiava právo na rovnosť príležitostí,
- zachováva prirodzenú ľudskú dôstojnosť, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia prijímateľa sociálnej služby a sú poskytované v prostredí, ktoré si prijímateľ sociálnej služby vybral.

3. Zariadenie pre seniorov rešpektuje sociálny status prijímateľa sociálnej služby:

- Poskytovateľ sociálnej služby rešpektuje a podporuje rozvoj schopností, zručností a vedomostí prijímateľa sociálnej služby, zachovanie jeho vlastnej identity, osobnej integrity, osobnej nezávislosti, individuálnej rozmanitosti a podporuje vytváranie pozitívneho obrazu o prijímateľovi sociálnej služby.
- Poskytovateľ podporuje zachovanie identity prijímateľa sociálnej služby, osobnej integrity, osobnej nezávislosti, individuálnej rozmanitosti a prístup k individualizovanej podpore.
- Poskytovateľ sociálnej služby vedome a aktívne podporuje vytváranie pozitívneho obrazu o každom prijímateľovi sociálnej služby aj smerom k nemu, smerom k ostatným prijímateľom sociálnej služby a smerom k verejnosti.

4. Zariadenie pre seniorov podporuje prijímateľa sociálnej služby vo vzťahoch s rodinou a komunitou :

Poskytovateľ sociálnej služby podporuje prijímateľa sociálnej služby v plnom a účinnom zapojení sa a začlenení sa do spoločnosti s rešpektovaním jeho prirodzených vzťahov v rámci jeho rodiny a komunity v súlade s právom na rovnosť príležitostí.

Čl. IV

Pravidlá pre ochranu práv prijímateľov sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami

K zamedzeniu porušovania práv prijímateľov sociálnej služby v DD sú zavedené jasné pravidlá, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci.

Jedná sa o nasledovné pravidlá:

- komunikujú a konajú slušne a správne,
- vytvárajú podmienky preto, aby prijímatelia sociálnej služby mohli robiť zmysluplné činnosti a žili dôstojne,
- pomáhajú prijímateľom sociálnej služby správne sa vyjadrovať a správať sa, obliekať sa, obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne ich veku,
- správajú sa ku prijímateľom sociálnej služby s rešpektom,
- predstavujú prijímateľov sociálnej služby menom, nie diagnózou,
- neoslovujú prijímateľov sociálnej služby podľa jeho zdravotného stavu, je neprípustné používať termíny ako „ležiak“ a pod.,
- prístupujú k prijímateľom sociálnej služby pozitívne,
- snažia sa ukázať, že prípadné problémy prijímateľov sociálnej služby sú prirodzeným javom,
- usilujú sa o to, aby život prijímateľov sociálnej služby bol čo najprirodzenejší,
- program voľno-časových aktivít prispôsobujú želaniam prijímateľov sociálnej služby,
- eliminujú nepriaznivé sprievodné javy spojené s chorobou,
- zverejňujú fotografie z rôznych spoločenských akcií na nástenke, na webovom sídle zariadenia, alebo webovom sídle zriaďovateľa len so súhlasom prijímateľov sociálnej služby. Zverejňovanie týchto aktivít je dôležité, aby si verejnosť mohla predstaviť rozmanitosť života v DD.
- dodržiajú mlčanlivosť, pretože neopatrnosť a v mnohých prípadoch i nechtiac vypustené slová môžu mať zlý vplyv na prijímateľov sociálnej služby.

Zamedzenie stretu záujmov DD so záujmami prijímateľov sociálnej služby

Z dôvodu ochrany práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb je potrebné v situácii:

- keď je prijímateľ sociálnej služby pozbavený spôsobilosti na právne úkony a súdom ustanoveným opatrovníkom sa stáva DD, je potrebné dbať na zamedzenie stretu záujmov poskytovateľa a prijímateľa. V takomto prípade za opatrovníka vystupuje ako prijímateľ riaditeľ DD a za poskytovateľa jeho zástupca.
- keď zamestnanec poskytne informácie, ktoré by viedli k akémukoľvek porušeniu ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby. Za účelom zabezpečenia ochrany osobných údajov v informačnom systéme a ochrany aktív, dodržiavať **technické, organizačné a personálne opatrenia** vo forme poučenia dotknutých osôb, bezpečnostných smerníc a iných dokumentov.

Týmito pravidlami sa riadia všetci zamestnanci DD.

Čl. V

Poučenie prijímateľa sociálnej služby o jeho právach a slobodách o ochrane pred diskrimináciou

Riaditeľ oboznámi a informuje každého novoprijatého prijímateľa sociálnej služby o tom, aké má práva a slobody a ako je chránený pred diskrimináciou v pre neho zrozumiteľnej forme. Každý prijímateľ sociálnej služby má možnosť sa o svojich právach a slobodách a ochrane pred diskrimináciou informovať u sociálnych pracovníčok alebo zdravotnej sestry.

Diskriminácia:

- a) **priama diskriminácia** – je konanie, alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii,
- b) **nepriama diskriminácia** – je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu,
- c) **diskriminácia z dôvodu:**
  - **pohlavia** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva, ako aj diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie,
  - **rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu,
  - **náboženského vyznania alebo viery** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého náboženského vyznania alebo viery a aj diskriminácia fyzickej osoby bez náboženského vyznania,
  - **zdravotného postihnutia** sa považuje aj diskriminácia z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia alebo diskriminácia osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je osoba so zdravotným postihnutím.

Právna ochrana a konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania:

- Každý má právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.
- Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadost'učinenie.
- Ak by primerané zadost'učinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.
- Právo na náhradu škody, alebo právo na inú náhradu, nie je týmto zákonom dotknuté.
- Každý má právo na ochranu svojich práv aj mimosúdnou cestou prostredníctvom mediácie.
- Ak by porušením zásady rovnakého zaobchádzania mohli byť dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo slobody väčšieho alebo neurčitého počtu osôb alebo ak by takýmto porušením mohol byť vážne ohrozený verejný záujem, patrí právo domáhať sa ochrany práva na rovnaké zaobchádzanie aj DD. DD sa môže domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, a ak je to

možné, napravil protiprávny stav.

- Konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalobca"). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalovaný").
- Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

Čl. VI

Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd a ochrana pred diskrimináciou

- a) Výbor PSS, na podnet sociálneho pracovníka, určí tzv. „Radu prijímateľov“, ktorá bude mať na starosti zabezpečovanie dohľadu nad ochranou ľudských práv a slobôd a ochranou pred diskrimináciou PSS v DD. Na každom zasadnutí výboru obyvateľov informuje „Rada prijímateľov“ prítomných, či boli, alebo neboli, zistené takéto porušenia. V prípade zistenia porušenia uvedených práv, slobôd, alebo diskriminácií niektorého z PSS, „Rada prijímateľov“ bezodkladne nahlási tento stav sociálnemu pracovníkovi, ktorý vykoná Záznam o zistení porušenia ľudských práv a slobôd, alebo diskriminácie prijímateľa sociálnej služby (príloha č. 1).
- b) Riaditeľ vedie **evidenciu o porušovaní ľudských práv a slobôd a o ochrane pred diskrimináciou** (príloha č. 1). Evidencia je vedená formou zošita.
- c) V prípade ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl, alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd, prípadne by sa dozvedel, že došlo k diskriminácii v DD je povinný to bezodkladne nahlásiť riaditeľovi DD.

Čl. VII

Preventívne opatrenia

- a) komunitný systém práce, ktorý zapája PSS do života zariadenia ako partnerov pri poskytovaní sociálnych služieb
- b) program komunitných stretnutí, ktorý je prioritne zameraný aj na zvyšovanie právneho vedomia prijímateľov sociálnej služby
- c) pravidelné zisťovanie spokojnosti prijímateľov sociálnej služby (priama spätná väzba, ankety v rámci komunitných stretnutí, dotazníka a pod.)
- d) podporovanie ďalšieho vzdelávania zvyšovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov
- e) pravidelná supervízia, ktorá napomáha zvyšovať kvalitu odbornej práce a podnecovať osobnostný rozvoj zamestnancov (napr. napomáha identifikovať vlastné predsudky, stereotyp, ktoré by mohli mať za následok diskriminačné správné voči určitej skupine alebo skupinám prijímateľov sociálnych služieb).
- f)

Čl. VIII

Kontrolné opatrenia

- a) Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek.
- b) Kontrola sa vykonáva rozhovorom s PSS, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a taktiež na dodržiavanie nápravných opatrení, kontrola sa vykonáva aj prostredníctvom dotazníka.
- c) Sociálna pracovníčka uskutoční kontrolu na dodržiavanie ľudských práv a záznam z kontrolných činností predloží riaditeľovi DD.

Kontrolu môžu vykonať:

Riaditeľ / sociálny pracovník
Vedúca sestra
Inštruktor sociálnej rehabilitácie

Všetci prijímatelia sociálnej služby v DD sú si rovní vo svojich právach a ľudskej dôstojnosti. To znamená, že všetci majú rovnaké práva na zaradenie sa do spoločnosti, na užívanie hodnôt a produktov spoločnosti.

Čl. IX**Záverečné ustanovenia**

Smernica nadobúda účinnosť dňom 02.01.2018.

IV. ODKAZY A POZNÁMKY**Súvisiace normy a predpisy**

- Ústava Slovenskej republiky
- Všeobecná deklarácia ľudských práv
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
- Európska sociálna charta
- Zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991/ Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Interné dokumenty

Domáci poriadok

V. PRÍLOHY

Príloha č. 1 Evidencia porušenia ľudských práv a slobôd, alebo diskriminácie prijímateľa sociálnej služby

Príloha č. 2 Etický kódex

VI. ROZDELOVNÍK

Štandardy o postupoch a pravidlách na dodržiavanie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby				
Oblasť I. Základné ľudské práva a slobody				
Výtlačok	Titul, meno a priezvisko, úsek	Funkcia	Dátum	Prevzal Podpis
1.	Mgr. Ballaová Monika	Riaditeľka DD		
2.	Dipl. Zuzana Szerdahelyiová vedúca sestra	Vedúca sestra		
3.	Nástenka	Vedúca sestra		
4.	Web stránka	Riaditeľka DD		

